

Oman käytön arvonlisävero direktiivin vastainen

28.1.2005

Euroopan Yhteisöjen tuomioistuinten tuomion mukaan oman käytön verotusta koskevia säännöksiä ei sovelleta, jos tavaran tai palvelun luovutuksesta on peritty vastike. Sillä, että peritty vastike alittaa luovutettujen tavaroiden tai palvelujen ostohinnan tai niiden omakustannushinnan, ei ole merkitystä. Tuomio annettiin Ruotsin arvonlisäverotusta koskevassa asiassa, mutta sen perusteella myöskään Suomen arvonlisäverolain oman käytön veroa koskevat säännökset eivät ole direktiivin mukaisia.

C-412/03 Hotel Scandic Gåsabäck

Yhteisöjen tuomioistuin antoi 20.1.2005 ennakkoratkaisun asiassa C-412/03 Hotel Scandic Gåsabäck AB, jossa oli kysymys ruotsalainen hotellin työntekijöilleen työpäivän aikana tarjoaman aterian arvonlisäverotuksesta. Työntekijöiltä perittävä vastike alitti aterian valmistamisesta aiheutuvat kustannukset. Ennakkoratkaisua pyydettiin siitä, onko jäsenvaltiolla oikeus soveltaa kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan tavara tai palvelu katsotaan otetuksi omaan käyttöön, jos verovelvollinen luovuttaa tavaran tai palvelun sellaista vastiketta vastaan, joka alittaa tavaran tai palvelun ostohinnan tai omakustannushinnan.

Ruotsin arvonlisäverolain mukaan tavaran ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan tavaroiden luovutusta vastikkeettomasti tai sellaista vastiketta vastaan, jonka määrä alittaa ostohinnan tai ostohinnan puuttuessa omakustannushinnan luovutushetkellä. Palvelujen ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan puolestaan sitä, että verovelvollinen suorittaa, teettää tai muulla tavalla ottaa palvelun omaan tai työnteki-

jöidensä yksityiseen käyttöön tai liiketoimintaan kuulumattomaan tarkoitukseen vastikkeettomasti tai sellaista vastiketta vastaan, jonka määrä alittaa suorituksen arvon suoritushetkellä.

Kuudes arvonlisäverodirektiivi

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin (77/388/ETY) 5 artiklan 6 kohdan mukaan vastikkeelliseen luovutukseen on rinnastettava yrityksen liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran ottaminen verovelvollisen omaan tai hänen henkilöstönsä yksityiseen käyttöön, tavaran vastikkeeton luovutus taikka yleisesti ottaen käyttö yritykselle kuulumattomiin tarkoituksiin, jos tavara tai sen ainesosat oikeuttavat arvonlisäveron täyteen tai osittaiseen vähennykseen. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta tavaroiden ottamista yrityksen tarpeisiin vähäarvoisten lahjojen tai näytekappaleiden antamista varten.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaan vastiketta vastaan suoritettuihin palveluihin on rinnastettava a) yrityksen liikeomaisuuteen kuuluvien tavaroiden ottaminen verovelvollisen omaan tai hänen henkilöstönsä yksityiseen käyttöön taikka yleisesti ottaen käyttö yritykselle kuulumattomiin tarkoituksiin, jos tavarat oikeuttavat arvonlisäveron täyteen tai osittaiseen vähennykseen ja b) verovelvollisen vastikkeettomasti omaan tai henkilöstönsä yksityiseen käyttöön tai yleensä yritykselle kuulumattomiin tarkoituksiin suorittama palvelu.

Vaikutukset Suomessa

Suomessa oman käytön veroa on suoritettava vastikkeettoman luovutuksen lisäksi tilanteessa, jossa luovutus tapahtuu käypää arvoa huomattavasti alemmaa vastiketta vastaan.

Koska yhteisöjen tuomioistuin katsoo, ettei oman käytön verotuksen säännöksiä voida soveltaa alivastikkeellisten luovutusten verottamiseen, myös Suomen lainsäädäntö on tältä osin kuudennen arvonlisäverodirektiivin vastainen. Yhteisöjen tuomioistuinten päätös tarkoittaa käytännössä sitä, tavaroiden ja palvelujen vastikkeellisesta myynnistä suoritetaan arvonlisäveroa vain todellisen, perityn vastikkeen perusteella. Merkitystä ei ole sillä, onko peritty vastike alempi kuin tavaroiden tai palvelujen käypä arvo tai yritykselle aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset. Tuomio ei sen sijaan koske kokonaan vastikkeettomia luovutuksia, joihin oman käytön verotusta voidaan siten edelleenkin soveltaa.

Tuomio johtanee siihen, että arvonlisäverolain oman käytön verotuksen säännöksiä on muutettava myös Suomessa. On kuitenkin huomattava, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan jäsenvaltiolla on mahdollisuus hakea poikkeuslupa toimenpiteille veropetosten tai veronkierron estämiseksi. Poikkeusluvan nojalla alivastikkeellisten luovutusten oman käytön verotusta voitaisiin jatkaa.

Tuomion vaikutuksesta arvonlisäverolain soveltamiseen on odotettavissa veroviranomaisten ohje lähiaikoina.

Lisätietoja:

Juha Laitinen
Marja Hokkanen